

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult

Pentru monarhia:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“

Cu 1 Octombrie 1901 v. încep
noue abonamente lunare, oar-
tale, semestrale și anuale.Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi cu reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expe-
diție a foil.Abonamentele se fac prin
mandate postale și anume pentru
un timp, oare însoțite sau prima și
se termină cu ultima lună, după
stilul vechiu.Abonamentul anual costă . . . 28 cor. — bani.
Abonamentul semestral . . . 14 cor. — bani.
Abonamentul trimestral . . . 7 cor. — bani.
Abonamentul lunar costă . . . 2 cor. 40 bani.Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
oat se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fășile, în
care li s'a trimis „Tribuna“ până
acum.

Administrațiunea

În chestia Iancu.

S'a sfârșit earși o serie de proce-
se, o serie de prigoniri... seria proceselor
în chestia lui Iancu. S'a sfârșit așa zicând
numai deocamdată, căci precum chestia
eroului nostru național Avram Iancu
nu e rezolvată între noi, Români și Ma-
ghiari, așa și procesele pe tema aceasta
pot să-și aibă continuare...Dar o serie de procese s'a sfârșit...
victimele sunt și vor fi zăvorite în tem-
niță și procesele, cu originea, continui-
tatea și rezultatele lor vor fi predate ne-
părtinitoarei cărți a istoriei.Înainte de a se întâmpla aceasta,
fiind la sfârșitul seriei, vom să fa-
cem unele observări și constatări în
chestie.Procesele sunt intențate, cum știm, de
mai mult timp, dar pertractarea lor s'a
forțat acum de curând, fiindu-se ter-
minii, atât al dlui Balteș, ca responsa-
bil pentru „Tribuna“, cât și al vredni-
cilor tineri Novacovici și Sourtu, unul
după altul, în galop cum s'ar zice.Sântem informați, că aceasta
s'a făcut în vederea alegerilor pen-
tru parlament. Guvernul are bănu-
ială, că opoziția se va folosi de che-
stia aceasta și voia să nu-i sub-
ministreze nici o armă. De aci graba!
Și în adevăr, justiția maghiară, în-
ainte de începerea campaniei electorale
ave deja doi condamnați, pe dl Balteș
în Cluj, la o pedeapsă grea în total de
4 ani și 9 luni și 6300 coroane amendă
și pe domnul Novacovici la Deva, ear'
acesta din urmă era citat la un alt
proces (procesul din urmă) la Cluj.Informația noastră se confirmă și
prin o împrejurare deosebită.Știm, că pentru mai mulți articoli
învinovați a luat răspunderea domnul
Ioan Sourtu, fiind soriși de el, unui chiar
subsemnat. Dl Sourtu a fost ascultat
în chestie și a declarat la judele de in-
strucție din Cluj, că la răspunderea. Ast-
fel în sensul legii, redactorul responsabil
nu mai era de urmărit, ci autorul, care
era cunoscut. Autorul însă era absent
și pertractările ar fi trebuit amânate...
până după alegeri, până-ce venia acasă
dela studii dl Sourtu.Aceasta însă nu o voia guvernul
din cauza amintită mai sus. De giaba
a protestat domnul Balteș în fața tri-
bunalului, basat pe dispozițiile legii.
Tribunalul s'a retras și — a respins
protestul, făcându-l responsabil pe dlBalteș pentru toți articoli. Da, căci nu
voia amânare, îi trebuia în pripă re-
sultate.Așa e la noi calea justiției!
Asupra obârșiei proceselor, oredem,
că e de prisos să mai revenim. Fondul
lor zace în ură, ce o are o parte consi-
derabilă a societății maghiare, — ură
nutrită de presa jidano-maghiară — față
de toți eroii și fruntașii neamului nostru,
față de un Mihaiu-Viteazul, față de mar-
tiri țărani Horia, și Crișan Cloșca etc.
și astfel și față de Iancu.De aci se explică, că guvernul pune
pedee ridicării unui monument la mor-
mântul lui Iancu și efluxul urii este es-
clamația „procurorului conte Lázár, în
sala tribunalului din Alba-Iulia, că Iancu
a fost »șef de bandiți«.»Șef de bandiți... eată exclamația
neclătită, care însă dă luptei în che-
stia Iancu și a proceselor, un timbru de
duioșie națională.Contele Lázár vătămând memoria
lui Iancu, a atacat onoarea și reputația
națiunii române, a acelei națiuni care
în patria aceasta e »vogelfrei«, e legată
de mâni și picioare.Contele Lázár n'a făcut deci nici o
bravură, când a lovit în Iancu și în po-
porul românesc, bine știind, că aceasta
nu numai e permis, dar e chiar bine-
văzută din partea puterilor zilei, de
cari va fi susținut. Și în adevăr, tri-
bunalul aducând sentințele osânditoare
față de »Tribuna«, s'a asimilat cu cu-
vințele grăite de procurorul Lázár. N'a
dat drept poporului românesc atacat și
tinerimii române, care a tras la răspun-
dere pe contele Lázár în coloanele »Tri-
bunei«, ci vederilor procurorului so-
vinist.A confirmat deci palma dată de
un sovinist, pus sub scutul legilor, unui
popor lipsit de acest scut, când e vorba
de apărarea onoarei sale naționale!Aceasta este calea justiției la noi!
Să nu creadă însă stăpânitorii no-
stri sovinisti, că prin batjocuri și prin
sentințe de tribunal, vor stîrpi din in-
imele noastre cultul și iubirea față de
marii nostri bărbați și în special față
de memoria lui Iancu.Aceasta viață în popor, resfrântă
în nenumărate căntecce populare și viață
în inima fiecărui inteligent și bun fiu
al poporului românesc. A, procurorii și
tribunalele ungurești sunt prea slabe,
ca să poată întineca memoria unui erou
de talia lui Iancu și cu cât îl vor ataca,
cu atât mai splendid îl va apare nu-
mele din secol în secol.Ear' mormântul lui, în preajma
Gorunului lui Horia, loc de inspirație
va fi din generație în generație, căci
Iancu din adâncimea sepulchrală gră-
ește cu glas puternic către tot Ro-
mânul:Și când vor veni străinii,
se ve ia pământ și drept:
»Scurtați, Români, Gorunul,
ca din somn să se deștept!
silv. m.

Sibiu, 12 Oct. 1901

Simplificarea administra-
țiunii. În legătură cu statificarea
manipulării caselor comitatense se pre-
gătește acum în ministerul de interne
un regulament, care probabil la
Anul-Nou va fi pus în aplicare.

Reorganizarea infanteriei.

În ministerul comun de război, după-
cum, serie »Grazer Tagespost« deja e
terminat planul despre reorganizarea
infanteriei. În sensul noului plan, regi-
mentele de infanterie vor fi compuse
numai din trei batalioane, ear' din cele
1021 batalioane se vor forma 34 regi-
mente nouă. Se amintește în acest plan
și de reducerea timpului de serviciu la
doi ani, precum și de schimbarea uni-
formei.

Ce-i doare pe Bulgari.

Un
bărbat de stat bulgar, intervievat de
un corespondent al »N. Fr. Pr.« spune:
»Că relațiunile noastre cu Serbia sunt
mai bune decât cu România, nu e de
negat. Regele Carol până astăzi nu a
aflat de bine a întoarce cele două vi-
site, făcute lui de principele Ferdinand.
Regele Alexandru însă a rentors visita
dată lui de principele Ferdinand. Noi
putem spune numai: regele Alexandru
a observat eticheta față de principele
nostru, mai mult decât regele Carol și
în țara noastră este multă sensibilitate
pentru astfel de fenomene. În conti-
nuarea interviului neagă existența de
convențiuni, politice sau militare cu
Serbia sau cu Rusia.

Alegerile din Boemia.

După
rezultatele alegerilor pentru dieta pro-
vincială din Boemia, cunoscute până
acum, au fost aleși: 24 tineri, cehi, 15
agrari cehi, 11 radicali germani, 3 libe-
rali germani, 3 membri ai partidului po-
poral german, 2 agrari germani, 1 anti-
semit german și un ceh radical.

Sânt 22 de balotagii.

SFÎRȘITUL ALEGERILOR.

Joi s'au terminat alegerile ge-
nerale pentru parlament în
țeară întreagă. În 23 de locuri
e balotagii, ear' în două locuri
alegerile au fost suspendate din
causa turburărilor. Vre-o două-
zeci de mandate vor fi atacate
din cauza abuzurilor și corup-
ției cu bani.

Ospitalitate ungurească.

Am
dat și noi un raport despre prelegerea
finită de d. prof. N. Jorga din Bu-
curești, cu ocaziunea unei serate a ti-
nerimei române din Budapesta. Dl Jorga
a vorbit despre Mihaiu-Viteazul, făcând
istorie, pe basă de date. Dar faptul,
că savantul profesor a vorbit despre
Mihaiu-Vodă-Viteazul, a enervat pe
Unguri, pentru cari nu există respect
nici față de știință, dacă aceea nu le
tălmăcează sovinismul. Un ziar serios,
»Bud. Hirap« luând notiță despre
cercelările științifice ce le face d-nul
Jorga în bibliotecile din Budapesta
și despre prelegerea amintită, în mod
grobian spune, că dl. Jorga abuzează
de ospitalitatea ungurească, luându-și
curagiul se spună faptul istoric,
că Mihaiu a fost principele Ardealului,
al Munteniei și Moldovei. — Dacă
dl. Jorga, ca profesor de Istorie, și-ar
fi ales ca obiect de prelegere pe Arpád,
d. e., n'ar fi putut spune că Arpád a
fost emir în Afganistan, ci că a în-
temeiat Ungaria. Despre Mihaiu-Vi-
teazul tot astfel n'a putut spune altceva,
decât cea-ce date istorice spun.
La acestea »Bud. Hirap«, exclamă, că
dl. Jorga dă lecții din... trădarea
de patrie și nimănui nu-i vine în
minte să l dea peste graniță. Cine nu
cunoaște încă simțul de ospitalitate al
Ungurilor, din aceste espectorări ale
ziurului maghiar, poate să o cunoască
pe deplin.

Miliția la alegeri.

Ziarul »Ha-
zánk« comunică după »Narodne Noviny«,
că la alegerea din Seni, unde a reușit
candidatul slovac, soldații din regi-
mentul morav trimiși pentru susținerea
ordinii, au fraternizat cu Slovacii și
împreună au intonat imnul slovacesc.
La Verbo a susținut ordinea regimen-
tul constător din Români de prin
jurul Caransebeșului. Aceștia la enun-
țarea rezultatului alegerii au izbucnit în
strigăte de »să trăiască Valaske! E
greu de crezut acest lucru. Dacă s'a
întemplat, e o dovadă îmbucurătoare,
că sentimentul național a prins și în
armată și că cei deopotrivă apăsați să
înțînăsc în simpatii.

Nationalitățile în parlament.

Presa maghiară în continuu se
ocupă cu intrarea deputaților naționa-
liști în parlamentul din Budapesta. Zia-
rul »Egyesiték«, cu un cinism hidos
atacă pe Slovaci, numindu-i panslavi,
trădători de patrie și provocând gu-
vernul »ca să spriginească mai mult
interesele maghiare în nordul Ungariei«.Agrarii dela »Hazánk«, ocupându-se
cu finuta viitoare a celor câtorva de-
putați Slovaci în dietă, spun, că e da-
torința politicianilor maghiari, și în lo-
cul prim a guvernului, ca chestiunea de
naționalitate să fie manuată nu numai
ca o chestiune politică, ci și economică,
cel mai potrivit mijloc pentru atragerea
naționalităților la maghiarism, fiind im-
bunătățirea sorții lor materiale.Rolul deputaților Slovaci va fi să
arete toate nevoile acelor, pe cari li
vor reprezenta în corile lor adevărate,
și față de neajunsurile morale și mate-
riale ale naționalităților, legislativa na-
țiunii maghiare, nu va fi nici când ne-
simțitoare. Inima națiunii maghiare nu
mai față de nimeni: contrare unității
naționale și de stat, este închisă.Ce sprijin »moral și economic« a
dat guvernul maghiar naționalităților
în trecut, o știe toată lumea, mai corect
zis, nu știe nimeni, despre nimica ne-
putând lua nimeni act. Ear' pentru
viitor deja de pe acum anticipează până
și moderatul »Hazánk«, pretextul veci-
nic și absurd al unității naționale ma-
ghiare, care stă ca o fatală stăncă în
calea înțelegerii noastre cu Maghiarii.Mai curioasă este o corespondență pu-
blicată în »Bud. Hirap« cu datul din Se-
rajevo. Scriitorul corespondenței se ocupă
cu impresia ce a făcut-o succesul Slova-
cilor la alegeri prin cercurile croate.
Croații adevă au luat acum devisa »Los
von Maghiaren« și în Bosnia își au pla-
nuri grozave, zice »Bud. Hirap«. — Cum
vedem, rezultatul cel dintâiu ajuns de
deputații naționaliști este, că — le au
dat temă de gândit Ungurilor și li în-
deamnă să facă câte o — excursiune
panslavistă, să viseze de Croația-mare...

Alegerile.

Cu ziua de azi, 12 l. c. se încheie
termenul pentru efectuarea alegerilor,
dar de fapt cele din urmă alegeri s'au
făcut în 10 l. c. Vor fi câteva balotage
și nouă alegeri, unde curia va nimici
alegerile protestate.Despre alegerile din cercurile ro-
mânești mai dăm următoarele rapoarte:

Din cercul Vințul-sup.

În 2 Oct. a. c. a fost alegerea de de-
putat dietal în cercul elect. Vințul-sup.;
candidați au fost Mikea Imre, proprie-
tar din Hădărău și Jelsegzy Ferencz
din Cucerdea, ambii cu program guver-
namental. La alegere, durere, cu toate
admonițiunile și consultările apărute în
coloanele ziarelor noastre, cu toate că
în preajma alegerilor s'a dat de știre
publicului românesc apelul fruntașilor
noștri: mai mulți indivizi, cedând ama-
gurilor și lășărilor, preferind stringe-
rile de mână și puțină fuică, caracteru-
lui și demnității de preoți respective în-
vățăto-români, au luat parte la alegere.Toți oamenii cu stare bună, cari si-
gur ar fi avut și acasă ce mănca, fără
să alerge la papricașul cumpărat cu
demnitatea lor națională.Dintre preoți au fost: Cimoca și
Creția din Hidiș; apoi Ioan Pop, preot
în Ormeniș, Giurgiu din Hăstăș, etc.
și vre-o 3-4 învățători.Procedura d-lor e cu atât mai con-
damnabilă, fiindcă dinși sunt, vezi
Doamne, oameni cu carte. Oameni de
cinstă fără carte dovedesc o atitudine
vrednică, dară are cine să le spună și
să-i capateze despre necesitatea atitu-
dinei noastre, pe când oameni cu carte

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise ou se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria »Ti-
pografiei«, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada
Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat »la loterie«.ca d-lor, oameni culți cum se pretind a
fi, servesc cu astfel de exemple poporu-
lui, a căror conducători ar trebui în
toate să fie.

Din cercul Oraviței.

La alegerea din Oravița au fost
două comisiuni și la ambele vicepresi-
denții au fost preoți români. La una
preotul Muntean, care a însoțit pe can-
didatul Graenzenstein și în tură sa prin
cerc, la a doua protopopul Victor Poru-
șiu din Oravița, care e bine situat și
deci putea rămâne acasă. La votare am
văzut vre-o 5-6 preoți, de ambe confe-
siunile. Incolo popor a participat foarte
puțin, așa că din 4000 alegători au votat
1200, mai toți străini din Oravița, Anina,
Steuer și Crașoveni din Crașova și jur.

Din cercul Trăscăului.

Despre alegerea din cercul Trăscăului ni-se
mai scriu următoarele:De astă-dată atăta zor și alaiu ca
în trecut nu s'a făcut. Presupun că din
motivul, pentru-că ambii candidați la de-
putație: Thorocky Miklós și Bonczá
Miklós au pășit cu program guverna-
mental. Astfel la aparență alegerile a
fost ceva mai »curată«, căci beutură și
bani alegătorilor nu li s'a prea dat, din
oare pricină apoi nici convoluți la Tră-
scău n'a fost mare.Din comuna Vidra-de-sus singur
primarul comunal și cumnatul său, fo-
stul învățător, membru în comitetul pa-
rochial și »halottikém« Ioan Mihet au
perigrinat la Trăscău. Din Vidra-de-jos
aud că au fost mai numeroși mameluoi.
Între aceștia și un anumit Tomuș Ale-
sandru, care a mers să mănca și să bea.A fost mare necazul contelui Tho-
rocky, că în fine s'a văzut și fără de
paralele spestate și căzut dela deputația
avută de un lung șir de ani fără de
nici o activitate rodnică; căci alai a fost
Bonczá Miklós, pentru care notarul To-
mucză Vazul a corțșit cu noroc.Dintre preoți și învățători încă
au fost unli reprezentați, între cari amin-
tesc pe doi preoți din Lupșa și căpela-
nul din Neagra, Nicolae Candrea.

Din cercul Ighiu.

Ca întregire la raportul dat despre ale-
rea din cercul Ighului ni-se mai comunică ur-
mătoarele:Pe cum v'am scris deja s'au făcut
și în cercul Ighului venători de suflete,
mai ales prin organele administrative,
dar și prin indivizi rătăcioși din sinul
nostru.Au luat parte la alegerea din Ighiu
în 2 Octombrie primarul acum suplent
din Bucium Ioan G. Macaveiu și nota-
rul Paul, acest din urmă fără vot, dar'
cu atât mai zelos în împlinirea porun-
cilor șefului dela Roșia. Lasă, că pen-
tru d-lor va ști afla petec reprezentanță,
care i-a ales, nutrind poate alte spe-
ranțe față cu ei. Să-și stea la postul
seu fiecare membru demn din represen-
tanță, ca să vedem odată ai cui func-
ționari sânt ei, dacă nu ai comunel.Acești doi slujbași s'au svicolit
cât s'au putut, ca să-și ducă pe alege-
torii batjocoriți de căți toți Verner și alți
străini. Pe urmă s'au aflat bieșii noștri im-
plegați numai în societatea celor mai de pe
urmă dintre alegători. Vezi, rogu-te,
erau ori cei mai săraci și fricoși, ori
cârmarii satului. Au rămas acasă în
cinstă și omenie toți, dar' toți bărbații
fruntași at Buciumanilor, cu preoți și
învățători lor dimpreună, dând dovadă
frumoasă de solidaritatea lor națională.
Onoare lor! Dintre ei s'au deslipit cu
nerușinare singuri oăți va mai fruntași
dela Bucium-Poeni cu învățătorii lor
Todea și Lupu și cei mai condamnați,
Drul Stefan Bánffy, medicul local. Se
spune în timpul din urmă, că învățăto-
rul Todea din Zlatna s'a întors acasă,
având poate remușcări de conștiință, ce
înăo ar fi semn bun pe când ceilalți
nu s'au reîntors. Rușină, căci se știe
acum în prospect, că alesul Werner după
alegerile se a declarat în fața comitei,

că »ubește pătimaș maghiarimea alcătuitoare de stat, și desprețuiește »tălcăpăș-urile... naționalităților». Eată cinstiților, Dr. Bánffy și soții, ejusdem farinae, cui ați dat votul!

Trecentenarul morții lui Mihai-Viteazul.

— Raport special —

(Urmare și fine).

La mănăstire.

La poartă erau așezați în rândul întâi elevii dela școlăle primare, în rândul al doilea cei gimnaziali. La intrare încep uralele, ear' din curte se aude »Deșteaptă-te Române», cântat de muzica băieților de trupă, a căror școală e în mănăstire. Ajuns în curte, dl. Costescu Comăneanu ne salută în numele deputaților județeni. Răspunde dl. profesor Tocilescu, cari reflectând la însușeșul discurs al dlui Costescu, zice că »moaștele» lui Mihai-Viteazul ce zac de parte pe acel câmp nefericit ne fac

Conferența dlui Tocilescu.

Finind domnul Tocilescu, se începe parastaul. Pe masa de serviciu între luminări și flori se vede cranul lui Mihai. Urmează conferența domnului profesor Tocilescu. Ilustrul profesor începe întrebându-se, că azi — când Românii din toate părțile »și-au dat întâlnire la acest sfânt locaș, este anul 1901 sau vremurile s'au schimbat? Sântem noi, aveau în anul 1901 sau în zilele, când Tergoviștea a îmbrăcat hainele de sârbătoare la vestea căderii lui Bathori, la vestea intrării lui Mihai, încunjurat de generali și în Alba-Iulia?

Nu sântem în acele vremi de glorie, ci în 1901, când avem un Rege care prin vitejie ca și Mihai, care prin înțelepciune ne-a dus la independență, ne-a făcut din popor svăpăiat un popor de ordine. Nu sântem în Alba-Iulia, ci în Tergoviștea la mănăstire, nu vedem pe falnicul Voievod, ci numai o hărăd albă, dar' sfântă, o căpătină pe care aș fi dorit ca altfel să o ved păstrată. Jurământ să facem și martori să avem pe marele Radu, și pe Pătrașcu, că moaștele sfinte la anul viitor le vom așeza într'un sicriu de argint, într'un Mausoleu frumos.

Dacă azi avem în fața noastră numai o căpătină, din opera lui Mihai, să nu fi rămas nimica? Nu! A rămas ideea.

Făcând apologia faptelor și ideilor lui Mihai, îndeamnă, ca lupta începută de el să o purtăm cu sfîințenie, înrolându-ne sub steagurile pacifice ale Ligei culturale, a cărei reînviere o speră și o prevede.

Discursul dlui Cantili.

În numele comitetului central al Ligei vorbește dl. secretar-general P. G. Cantili. În cuvinte alese și bine simțite spune, că Liga face acest act de pietate, ca prin el să se mai învievoreze și inimile, căci trăim într'o atmosferă, în care trebuie să grijim de conservarea patriotismului. În frumusețea sau discursului unită a vestejilor pe cei ce se țin departe de aceste festivități și în special pe autoritățile locale, cari se ilustrează prin absență.

În numele Ligei depune coroana de bronz. În urmă cetește o scrisoare dela dl. V. A. Urechiă, ce se află bolnav la Sinaia, și o poezie occasională trimisă de dl. Ciru-Oconomu.

Mai vorbesc diferiți reprezentanți ai »scîitorilor, dl. Giurgiu în numele studenților din Cluj, dl. Dimitrescu, presidentul Uniunii studențești din București, ear' la fine doamna Smara cetește o poezie occasională.

Banchetul.

Terminându-se seria discursurilor ne așezăm la mesele de-a lătura, ear' o parte nemulțumiți pleacă în oraș. A fost puțină animație, totuși toașturile se țineau lanț, deși publicul ascultător erau tot oratorii. Am remarcat frumosul toast al dlui Băboianu-Droc, presidentul societății Carpații.

După banchet urmează fotografia și plecarea în oraș. Aici abia avem timp să vizităm câteva străde și plecăm la gară. Un public numeros și distinct ne aștepta la gară — pare-că voia să demonstreze contra autorităților, pare-că

voia se repare greșeala și să ne schimbe impresia neplăcută ce ne-a făcut-o până acum. Însușeșirea își ia cura, de pe platforma vagoanelor să mai țin câteva cuvântări.

Un lung fluierat și plecăm îmbo-gățiți fiecare cu o nouă decepție.

Saul.

Sfințire de școală în Abrudsat.

— Raport special. —

— 6 Octombrie 1901.

Zi de bucurie a fost ziua de 6 Octombrie s. c. pentru poporul român greco-oriental din Abrudsat. A fost o zi de mare sârbătoare, pentru-că, în aceeași zi s'a sfințit școala ridicată cu sudoarea cruntă a celui brav popor.

Noua școală.

Poporul român gr-or. din Abrudsat, până în anul acesta, avea de școală un edificiu destul de neîndestulitor, escepționat în fiecare an de câte 2-3 ori din partea organelor administrative.

Acum însă avea în frunte pe preotul Iosif Gomboș, un adevărat preot, un bun părinte sufletesc, care prin graiul său plin de dragoste a știut să-și însușească turma cuvântătoare spre fapte mărețe.

Graiul său a răsunat de repetate ori din înălțimea amvonului, și nu a răsunat în pustie.

Când natura a dat spre primăvară s'a pus piatra fundamentală edificului școlar, a cărui inaugurare s'a sâvîrit Duminecă, în 6 Octombrie a. c.

Inima fiecărui român tresaltă cu bucurie, când trecând prin Abrudsat lângă mama biserică zărește pe fiica ei: școala, înălțându-se falnic, cu maiestate impunătoare, căci este un edificiu, cu care s'ar pute făli multe orașe.

Actul sfințirii.

Duminecă după serviciul divin la orele 11 a. m., protopresbiterul din Abrud Petru Popovici, împreună cu presbiterii: Bășanu din Bucium-Ișbita, Todescu din Bucium-Cerbu, Biru din Buceș și Gomboș din Abrudsat, în mijlocul unui public imens, au sâvîrit actul sfințirii.

Era de față întreagă inteligența română și popor din Abrud, membrele reuniunii femeilor române din Abrud în corpore, în frunte cu venerabila presidentă, d-na Ana Filip; elevele dela școala acelei reuniuni cu învățătoarele lor și elevii dela școala greco-catolică din Abrud; apoi poporul român din Abrudsat, cu fețe vesele, cu inima palpitândă și plină de mândrie, văzându-și împlinită — pe lângă celea mai mari sacrificii materiale — vechea lor dorință pare-că spunea: vedeți ce înseamnă voește și voi putea.

Sâvîrșindu-se actul sfințirii, protopresbiterul Popovici fină o vorbire admirabilă, dar sine ira et studio fie zis — cam departe de obiect (a vorbit de spre datorințele preotului) și sfîrșit prin o alocuțiune însușeșitoare punând la inima parochienilor iubirea de biserică, școală și națiune.

Banchetul.

După acestea ne-am întrunit în număr de 80-90 persoane la un vesel banchet.

Aici nu au lipsit — de sine înțeles — obiectivele toate.

A vorbit protopresbiterul Popovici pentru Esceleția Sa Mejiann, apoi pentru reprezentanții bisericii greco-catolice din Abrud, constatând cu multă plăcere buna armonie, în care trăiesc conducătorii și poporul acestor două biserici desinate, dar' totuși surori. Dr. Laurențiu Pop cu oratoria-i cunoscută a închinat în sînătatea bravului popor din Abrudsat și a neobositului său părinte sufletesc.

Dl. Mihai Cîrlea, notar public regesc, cu cuvinte dulci, așa cum el știe, a vorbit pentru femeia română.

Părintele Bășanu tot pentru popor.

Părintele Todescu pentru administrație reprezentată prin pretorul Ince și notarul Winkler. Dr. Zosim Chirtoș singurul, care a fost de față din Câmpeni, a vorbit pentru protopresbiterul Popovici, care prin prezența sa la actul sfințirii, a ridicat mult nimbul acelei sârbări.

Protopretorul Ince a vorbit ungurește, mulțumind că l-au învrednicit

și pe el a lua parte la o sârbare românească atât de frumoasă.

Capelanul Abrudului Ioan Simu a vorbit pentru bravul învățător al acestei comune.

Solomon Coroia, care o vieată întreagă a muncit cu o rară diligență în ogorul înțelenit al instrucțiunii, și azi e atât de fericit ca însuși să-și vadă fructele îmbelugate ale ostenelei sale.

Și în urmă părintele Gomboș cu adâncă emoțiune, cu inima plină de bucurie sufletească, mulțumește tuturor, cari au binevoit a lua parte la bucuria ce au simțit ei Abrudsătenii, astăzi, când realizată »și-au văzut o așa de vechă dorință și datorință.

Apoi cu o veselie caracteristică muntenilor s'a început jocul, care a durat aproape până în zori, când fiecare mulțumit în sufletul său de ceea-ce văzuse și auzise s'a dus cu ai săi la ai săi.

Delacernița.

Revista esternă

Schimbarea de tron în Afganistan.

După o telegramă din Petersburg se consideră ca sigură izbucnirea revoluției în Afganistan, deși »i-a succes lui Habibula să se sune pe tronul tatălui său. În cercurile ruse se afirmă, că noul emir nu e iubit nici de popor, nici de nobilime. Rusia protejează candidatura fiului celui mai tânăr al lui Abduraman, Mohamed Omar, care e foarte iubit deosebi de popor. Cât timp va rămâne Anglia neutrală va observa și Rusia aceeași înută, dacă va încerca însă Anglia ceva în Afganistanul-ostic, Rusia încă va începe o politică activă în vestul lui. La Cușo s'au expedat deja telegrame, cari dispun o întărire însemnată a trupelor dela graniță, ca să înăiteze eventual la Herat, pe care se l'ouprindă.

Și-n Afganistan se fac mari pregătiri războinice. Din toate părțile țării se dirigează trupe înspre Cabul. În Rusia se crede, că aceste pregătiri sînt îndreptate contra ei.

»Magdeburgische Zeitung» comunică din Berlin, că acolo nu ved primejdie pentru emir din partea fraților lui, ci mai ales din partea următorilor lui Șir Ali, care a fost de tronat de emirul reșos.

»Swet» cere anexarea Afganistanului la Rusia, căci numai așa se va pute asigura pacea între Anglia și Rusia.

Eventualele complicațiuni, ce va naște rivalitatea dintre Rusia și Anglia, vor influența la tot cazul și asupra mersului războiului din Africa-de-sud.

Știri mărute.

Conducătorul albanez Malic-beiu, răsvrătit contra Turciei, a trecut cu mai multe sute de Albanezi în Grecia. La trecerea graniței a ucis mai mulți soldați turci.

La 53 de răsculași din colonia Capului, condamnați la moarte, li-s'a preschimbato deapsea în temniță pe vieată.

E verosimil, că guvernul portugez va fi reconstruit înainte de convocarea camerelor.

Peregrinagiul dela Catalina-Dorna.

Effigiem Christi, cum transis
semper honora:
Non tamen effigiem, sed quem
designat, adora!

Cătălina, Octombrie n.

Istoricul acestui loc atât de romantic și atrăgător se perde prin lungimea și vechimea timpurilor până prin secolul al 15 lea (1456), când tradiția spune și istorisește, că aici între păduri a fost o mănăstire călugărească, a cărei zidiri se mai ved și astăzi în fundamentul lor, dar' care ar fi devastat-o Turcii! Și pe călugări l-au omorât!

Mănăstirea au fost închinată Sfintei Cataline! Locuitorii pe atunci nu erau, ci afară de teritoriul mănăstirii, care astăzi este a cont. Teleky Géza, întreg hotarul 1/2, părți pădure, a fost domnesc și se folosea de pășunat mai mult și de teritor de vânat, mai târziu »și-au adus domni feudali pe moștile lor câte un vigi de păduri etc., și pe rînd pe rînd au început a se coloniza și pe aici Români din diferite comune, precum arată numele lor: Felecanu, Acileanu, Lu-

gerdianu etc., și astfel aceștia nici nu au făcut robote, ci au fost coloni și în-quinii la domni feudali, și după 1848 au trebuit să-și răscumpere cu bani locușul ce l-au avut dat spre folosire și pe înocul se urcă numărul lor de familie la 64 fumuri, împrăștiati pe deosebite gropi și văgăune de dealuri!

Astăzi figurează ca comuna politică de sine stătătoare, ear' în privința bisericeii e filie la parochia matre Sotalec, cu care sînt în vecinătate!

Biserica sau rugă în comuna lor nici-când nu au avut, — ci cu dorul în inimă alergau peste dealuri și văi până la matre, în depărtare de 8-10 chlm., dar' aici cine poate merge? cel tare și harnic, ear' bătrânii și copiii rămăneau fără nici o creștere morală-religioasă; și elementele de credință le primeau câte puțin dela părinți, cari doar' nici ei nu le șiau. Se îngropau fără prapori, fără clopote, căci deși se trăgeau în matre, nu aveau nici o consolare sufletească!

Această stare de lucruri nu încăpea la inima protopopului Hățiegan, ci la deosebite ocaziuni nu a lipsit a-i îndemna a-și face un fond de naturale pentru edificarea sau procurarea unei bisericești fie și de lemn. La început, ca și sâlbaticii, se temeau de lumină, că vor veni peste ei mai mari greutăți, că vor sârăci, nelipsind și câte un Iuda printre ei, de cei cu nădragi, și nu s'au arătat aplecați!

Zelul protopopului Hățiegan nu a încetat, ci eșind în fața locului mai de multe ori cu bravul preot Iuliu Mihail din matre, în adunări generale, atât l-au capacitat și coadus, până-ce au întemeiat magazin de bucate frumos, ce trece astăzi peste 200 m. cucuruz, ba unii creștini evlavioși au dat și loc de biserică și s'au învot cu toții la o repartitie benevole de 400 fl., cu cari bani în anul 1896 cumpărară solida biserică gr-cat., vechie, dar' bună din orașul Dej cu 100 fl. și în scurt timp o aduseră pe carlelor și o așezară pe o colină frumoasă și încântătoare, ca pe »Muntele Sionului» — o șindilă de nou, o cimentară pe din lăuntru, în afară, o provăzură cu două clopote nou de calibrul greu, o împodobiră cu vestimente și vase sacre, cu cărți și cu toate, încât astăzi emulează cu orice biserică frumoasă și în același an o și dedicară cultului divin sub hramul sf. archangeli Mihail și Gavriil.

Văzând protopopul atăta dragoste cătră Casa Domnului dela acel popor și dela cei din jur, o ridică la rangul de mănăstire, și în tot anul chemă poporul din jur la rugă în ziua Sfintei Cruci (26 Sept.) și din ofertele adunate instituit fondul de bani al celei biserice.

În anul curent încă s'a ținut acolo rugă, în prezența unui popor de vre-o 800-1000 suflete, celebrată fiind sf. liturgie la altarul liber de sub cer lângă biserică de 14 preoți sub pontif protop., cântând corul compus din docenți și școlari de repet. din comunele vecine. Era frumos, încântător și edificator a vedea pe popor venind cețe-de-cețe, tineri și bătrâni, în vestimente de sârbători, cântând și în frunte cu prapori și preoții lor, ca cel din Cubleș Teodor Bokos, care a venit în depărtare de 8 chl. cu 80-100 persoane, îmbrăcat în ornat, pe jos, și capetele goale trecând prin față și coadunând după el pe toți vâzătorii!

S'a servit sf. ungere la peste 100 persoane, și mai mulți bolnavi! S'au mărturisit și cuminecat 100. S'a sfințit apa, s'a stropit cu ea. S'a ținut predica I. de preotul Ioan Deac din Race-Cristur, despre însemnătatea Sf. Cruci, și foloasele morale-religioase ale ei!

A II-a predică s'a ținut prin d-nul protop. despre folosul moral-religios al acestor întruniri, îndemnându-i ca și în viitor să nu o dea uitării și în fine »și a luat rămas bun dela turma sa pe care 20 ani o a păstori! lăsându-le și legându-le de suflet iubirea bisericeii, a școalei și a neamului nostru românesc.

La masa comună, unde avuserăm și inteligență nu a lipsit toastul pentru Esceleția Sa Metropolitul, pentru protopopul tractual și pentru preoții și popor; și cu care ne-am despărțit strîgînd mîna între lucrări a aceluia care se duce dela noi în alt agru al lui Christos; pofindu-i eni mulți cu fericire spre binele bisericeii, școalei și a familiei sale.

Un participant.

Cronica zilei.

Sibiu, 12 Oct. n. 1901

AVIS. Fiind începutul cuar-talului al IV-lea, rugăm pe on. noștri abonatori de cuar-tal să se grăbească a-și renou cât mai curînd abonamentul, pentru a nu împedeca espedarea regulată a ziarului.

Dela Asociațiune. Alaltăieri »i-a ținut nou alesul comitet prima ședință după adunarea generală, ale cărei con-cluse au fost prezentate. În privința lă-sământului după Dr. Nichita s'a decis primirea în administrațiune a averii te-state, cu condiție, că toată averea mo-bilă să se transpună la casa »Asocia-țiunii», avînd bani a rămîna depuși și în viitor la banca »Sylvania». Tot în ședința aceasta a însărcinat pe prim-secretarul, ca să scrie istoricul »Asocia-țiunii» în estensiunea unei broșuri din bibl. popor. a ei, avînd a se tipări până la proxima adunare gen. S'a luat act de înscrierea de membru fondator a dlui I. Droc, protopresb. în pensiune, de membrii pe vieată a dl. Nic. Hen-țiu, not. în Seliște, Nic. Ivan, asesor const. Dr. Elie Cristea, secr. const. și Const. Prie, preot în Săcădate. S'a primit cu mulțumită pentru casa națio-nală o donație de 20 cor., făcută de d-șoara Sofia Condemn din Pitești.

La ședință au participat toți mem-brii esteri. Presidentul a fost impede-cat a veni.

Ziua onomastică a Monarohului în Beiuș. Din Beiuș ni-se scrie: Socie-tatea de lectură »Samuil Vulcan» a tine-rimii gimnaziale din Beiuș, din ocazia zilei onomastice a Maiestății Sale Rege-lui Franciso Iosif I., a aranjat o fru-moasă festivitate la care afară de tine-rimea gimnazială și corpul profesoral, a participat întreaga inteligență din Beiuș. — Vorbirea comemorativă a ținut-o dl Radu Cupariu, prof. gimn., desemnînd cu colorii vii caracterul Monarohului ca domnitor și ca om. După întonarea »Im-nului regal», corul tinerimii gimnaziale din clasele inferioare, instruat excelent de dl Ioan Bugița prof. gimn. a pre-dat cântecul »Moartea unui viteaz» de G. Musicescu, cu o difacție surprinzătoare. — Fabiu C. Bontescu cl. VII., a decla-mat »Glasul unui român» de A. Mur-șan, cu o predare plăcută și rară în felul său. Tot așa a succes și declama-țiunea lui Dimitriu Babescu cl. VIII.: »Az éő szobor» de M. Vörösmarty. — Declamațiune germană a lui Remus Fagaa cl. VIII.: »Gebet bei der Wer-haftmachung eines deutschen Jünglings» de E. M. Arndt, a succes astel, încât ar fi secerat aplauze și în Viena. — Declamațiunea cea din urmă a lui Cor-ne-liu N. Papp cl. VIII.: »Carol IX» de G. Cosbuc a succes asemenea admirabil. — Efectul festivității a fost mărit prin drăgălașul cântec al corșilor micii »Ca o zi de primăvară» de G. Musicescu care a fost și repetat.

Precum se vede nivelul festivităților aranjate la gimnasiul din Beiuș se ri-dică din an în an.

A. S. R. principesa Maria din cauza timpului nefavorabil, nu va mai asista la manevrele dela R. Sărat. Prin-cipesa moștenitoare a plecat la Sinaia.

Linia ferată Caransebeș — Hațeg. În chestia realizării proiectului de linie ferată între Caransebeș și Hațeg se va prezenta la ministrul-president o depu-zațiune, condusă de comitele suprem al Cară-Severinului, contele Pogány.

Actor deținut pe scenă. Sub acest titlu am publicat ieri păniile tenoristului Meister. Direcțiunea tea-trelor cu pricina, s'au pus la sfătuire și din această sfătuire a rezultat eliberarea lui Meister, care aseară a și pășit deja pe scenă. Directorul dela »Theater an der Wien» s'a obligat să plătească Carl-Theaterului 4000 de coroane bani gata, ear' restul în rate lunare. — În lu-mea artiștilor din Viena a intrat deci earăși pacea.

Alegere de învățător. Din Hațeg ni-se scrie: În 9 Oct. a. c. a fost alegere de învățător la școala fostă grăniț. ască capitală, acum comună. Senatul școl-ar a ales cu majoritate de voturi pe dl Aurel Pinteș, în locul dlui Paul Ol-tean trecut la pensie. Cu bucurie s'a constatat, că afară de trei membrii, ceialalți majoritatea a ținut la pactul fostilor grănițeri din 1872, conform că-ruia s'au îndatorat pentru toate timpurile a angaja de învățător un gr-or. și un gr-cat.

Fiul și mama. Fostul ministru de războiu al Sârbiei, Franasovits a a făcut vizită zilele trecute reginei Na-talia. Cu această ocazie regina a dă-ruit 24 mii de franci pentru »Crucea-ro-șie» din Sârbia. Cu mare bucurie a anunțat societății Franasovits darul, regele Alexandru auzind însă despre aceasta a oprit societății primirea daru-lui. Ilustrează pe deplin situația între fiu și mamă.

In românește. In ședința congreșului municipal din Lugoj, membrii români s-au ridicat și au pretins energie, ca răspunsurile la interpellări vicecomitale să le facă și în limba română. Această justă pretensiune a membrilor români n'a fost împlinită de vicecomite, în schimb răspunsul lui a fost tălmăcit în românește de *protonotarul comitatens*. Acest rezultat al bravilor Lugojeni încă însemnează ceva și dela ei pot lua exemplu și alți români din alte comitate. Trebuie să răsune limba română în sălele tuturor comitatelor locuite de români și din gura unguirilor *barem* în tălmăcire — deocamdată.

Instrucțiune în cântare. D-ra Elena Cunțan, absolventă a Academiei reg. de muzică din Berlin, cum s'a anunțat în ziarul nostru, a deschis o școală pentru *instrucțiune în cântare*, (Sibiu, strada Poplăcii 28). Atragem atenția publicului nostru asupra acestei școli.

Amintim totodată, că d-ra Cunțan, cum s'ntem informați, va da nu peste mult un *concert*.

Incoronarea engleză. De oare-ce regele Eduard al VII-lea voeste ca încoronarea să fie săvârșită cu cea mai mare pompă posibilă, s'au trimis deja provocările necesare pentru începutul pregătirilor. Parii trebuie să se prezente în costumele istorice prescrie și pentru aceea au fost avertați, ca să aibă timp de pregătire.

In anumite cazuri n'au oare drept socialității?

Fatal. Orașul Krujeva din Serbia făcea mari pregătiri pentru primirea părechii regale, care era să sosească în localitate. Lucrul fatal însă, nu se știe anume pe partea cui, pe a orașului, ori a părechii regale. Din neabagare de seamă pravul de pușcă și dinamitul dintr-o prăvălie a explodat, în urma căreia s'au incendiat 12 case. Trei oameni au fost omorâți, 14 oameni, între cari trei gendarmi, au fost răniți. Din pricina aceasta vizita părechii regale a rămas. — De multe fatalități este persecutată și tinăra păreche. N'ai ce-i face!

Trofeele din China, luate de marinarii nostri, au sosit cu vaporul *Maria Teresa* în portul dela Pola. Intra arme și multe alte obiecte de artă chinezească se află și un tun din anul 1624. Aceste trofee se vor păstra în muzeul din Pola.

La fondul de 20 bani întemeiat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu, pentru acquirarea unei case ori hală de vânzare pe seama meseriașilor români din Sibiu, au contribuit următorii: Dr. Câmpian cand. de avocat, N. Bogdan, contabil, Iuliu Codarcea, farmacist, Pompi Dan, Dr. Iacob, cand. de adv. toți din *Beius*, fiecare cu câte 20 bani; Constantin Cothigheș, paroch și soția sa, (Ortege), dela ambii 5 cor.; Emanuil Șuigaș, paroch în Lăpușnic, dăruiește pentru sine și pentru soția sa presbitera Lucreția n. Phila, din privilegiul hirononilor sale întru presbiter suma de 5 cor.

Un incendiu teribil a distrus în timp de 30 ore munca și străduința vieții întregi a locuitorilor din *Calafat* (România). Pompierii din Craiova și miliția de peste Dunăre din *Vidin* abia a putut mântui ceva din oraș. Mulți oameni au fost omorâți în flacări. Pagubele se uce la milioane de franci. Miseria a ajuns mare.

† Ioan Veza, fost diurnist la direcțiunea financiară din Sibiu, în vîrstă de 46 ani, de naștere din Blăjuț (lângă Mediaș), a răposat Marția trecută (8 Oct. n.) în Sibiu. Inmormântarea i-s'a făcut Joi (10 Oct. n.) în cimitirul gr.-or. din Poarta-Turnului, suburbiul-inferior.

† Tribuna Literară. Adăosă ca supplement la nr. de azi al *Tribunei* are următorul sumar: Din viață (Alex. Temporis), poezie de Octavian. — Alexandru Odobescu și activitatea sa, articol de D. Dimu. — Femeia și carierele (Urmare), de Podaliz. — Pesimist, poezie de Ioan Gorun. — Toamna, articol de I. H. Olivier. — Invalidul dela Austerlitz, articol după Moutjoueux. — Fecurimi. — Anechote. — Glume. — Posta redacției.

Esamenul final dela școala agromonică a comitatului Sibiu, despre aptitudinea învățăcelilor în lucrările economice, se va ține la 30 Octombrie a. a. 8 ore a. m. Elevii vor arăta dexteritatea câștigată în diferitele lucrări cu mâna și cu vitele.

† Cantata. Poesia de Andreiu Bărsescu, compoziția pentru cor mixt, solo de tenor și orchestră de *George Dima*, executată la jubileul de 50 de ani al gimnasului gr.-or. din Brașov, a apărut într'un elegant volum de 72 pag. 8° mare în editura *Fondului Coresic*. Partitură completă și extras pentru pian. Prețul unui exemplar 10 coroane (pentru România 12 Lei). Se poate procura dela direcțiunea gimn. rom. din Brașov.

De-ale anarchiștilor. In diferite puncte ale Statelor-Unite, în așteptarea executării asasinului președintelui Mac Kinley, el a fost spânzurat și ars în efigie. La Shaion, în Pennsylvania, trei femei tinere din cea mai bună societate au procedat la acest autodaf în fața a 3000 de persoane, cari strigau: „Jos anarhia!” și aplaudau pe cele „trei bune patriote.”

La Spatsburg în Maryland spânzurarea lui *Czolgosz* în efigie a avut loc în mijlocul nopții. Au fost pronunțate discursuri pentru condamnarea aceluia, cari aproabă asasinatul. La Cliffside, în New-Jersey, soția lui Bresci, asasinul regelui Umberto, care ține o pensie în această localitate, a fost espulată de primar ca fiind bănuită că întreține relații cu anarchiștii. Soția lui Bresci s'a dus la primărie și a protestat contra persecuțiilor pe cari le suferă din cauza bărbatului său și a declarat, că va cere o despăgubire tribunalelor. La Spring-Valley, în Illinois, vre-o 20 de anarchiști armați cu puști, s'au bariadat în prăvăliuara unui cismar, care le servea de biuou pentru gazeza anarchistă „Aurora”. Locuitorii amenințau să atace și să dărîme casa.

— Alaltăieri s'a pertractat în Paris procesul foaiei anarchiste „*Liberales*”, în care din privilegiul vizitei Tarului în Franța s'au publicat doi articoli de agitație contra puterii domnitorilor și indemn la asasinări. Pe banca acuzărilor a fost red. resp. *Grandier* și autorul articolului renumit scriitor *Laurens Dailhade*. La pertractare a luat parte lume imensă, știindu-se că și Zola va fi ascultat ca martor. A fost înălțat momentul cum cei doi scriitori mari ai Francezilor au știut să-și apere principiile lor liberale. Cu deosebire vorbirea lui Zola a încântat auditorul. Red. *Grandier* a fost pedepsit cu 6 luni, *Dailhade* cu un an închisoare și o mie de franci pe deapă de bani. La enunțarea sentenței *Dailhade* a devenit foarte nervos, a sărit pe un scaun și a strigat:

— Aceasta este o sementă bună, care de sigur va rodi! Trăiască revoluția! Tot publicul a erupt în urale la adresa scriitorilor, petrecându-i până la trăsura.

Scurp miel. Din turma unui mare econom de oi a scăpat astă-primăvară un miel în turma altui oier mare, care trăia în dușmănie cu vecinul său. Lucrul a ajuns la proces. Al doilea oier zicea, că el a luat mielul de milă, deci n'a vrut să se mulțumească cu sentența judecătorească, ci a făcut recurs. Zilele acestea s'a hotărît la curtea de casație procesul, care l'a costat pe „milosul” 17.000 de franci.

Ce ție femeia! Pe o stradă din New-York vindea un Italian șoareci albi. În jurul lui erau mai mulți privitori în tre cari și femei. Un gorceel sări pe una dintre doamnele cele mai elegante, care dădă un țipet căzu la pământ. Iute veniră și niște polițiști, cari o duseră într-o prăvălie, unde abia se desmetecă după o jumătate de oră. Unul dintre ei recunoscu în ea pe cea mai primejdioasă criminală, care are la catastifl ei o mulțime de răniți făcute altora cu revolverul și cuțitul. Chiar era curențată pentru un omor. Bucuria poliției nu e mică, că a pus mâna pe ea. Întrăbătă, cum de-i este frică de un șoarece, și pe oameni îi înjunghie cu sânge rece, a răspuns: „Omul e om, dar' un șoarece — brt, te bagă n' groază!”

Șoareci în Rusia. După-cum anunță foile rusești, în mai multe provincii ale Rusiei s'au ivit șoarecii în număr așa de mare, încât ministerul de agricultură a trebuit să trimită comisari, ca să vadă, ce s'ar pute face pentru nimicirea lor. În provincia Elisabetopol au săpat șoarecii tot câmpul, prăpădind și recolta și sementura cea nouă. În gaurile descoperite s'au aflat grămezi de grăunțe de până la 2 chlg. După-oe au săpat câmpul, șoarecii au plecat la munte. În altă provincie șoarecii isăd numai noaptea, fără să arete vre-o frică de oameni, cari vin să-i omoare. Incercările de a-i uide cu grăunțe învenitate n'au dat nici un rezultat până acum.

Egala îndreptățire a femeilor e pe cale de-a se realiza, cel puțin în Heilsberg (Prusia). Dar' numai în privința datorințelor. Primăria de acolo a dat adecă zilele acestea o ordinațiune, în virtutea căreia în cas de foc toate femeile independente (măritate și nemăritate) au să alerge la cel dintăiu signal la locul cu primejdia, îndeplinind lucrările, cu cari vor fi însărcinate. Cele nesupuse vor fi pedepsite. Se pot însă răscumpăra de această îndatorire plătind anual lacassa orașului 6 marce.

Frica Sultanului. Turcii, cari oțesc numai foi turcești, nu știu nici acum, de ce moarte au murit Tarul Alexandru II., Carnot, Canovas del Castillo, regele Humbert, Impărăteasa Elisabeta etc., pentru-că Sultanul a oprit foile să spună, că au fost ucși. Tot așa s'a întâmplat și cu moartea lui Mac Kinley. Toate gazetele din marea împărăție turcească au primit poruncă să scrie, că Mac Kinley a murit în urma unui morb greu.

Avis. Atragem atențiunea stim. cetitoare asupra inseratului din numărul de astăzi al parfumeriei Meltzer.

In Therapia modernă se recomandă tot mai mult întrebuițarea apelor minerale naturale. Intre acestea se recomandă cu deosebire *Apa minerală Francisc Iosif*, care e cunoscută ca unicul mediu purgativ, plăcut la beut și natural. Se poate obține pretutindeni.

Boalele de stomach se prezintă în diferite forme neplăcute, mai ales dacă nu căutăm să le curăm dela început. Contra durerilor de stomach totdeauna e bine, dacă omul are la îndemână vre-o bună medicină de casă. Un efect admirabil are *balsamul Drului Rosa*, care se află în apoteca lui B. Fragner în Praga 203—III. precum și în toate apotecele. (Vezi inseratul din nr. de azi.

Știri mărante. O Canțonistă a cântat la un chantaie de mână a treia din Paris, o canțonistă presiflând părechea imperială rusească. Ambasadorul rus a protestat și poliția a închis localul pe 20 zile.

— Din cassa orășenească din Tiflis indviz necunoscuți până acum, au furat 600 mil de ruble.

— Societatea internațională de temperanță „*Govd Temptars*” și-a instituit și în Ungaria o loge. Alaltăieri s'a deschis. Miss Charlotte Gray delegata societății a ținut o conferență interesantă.

— La Azuga a nins, virfurile munților s'nt acoperite cu zăpadă.

MAI NOU.

Italia și Albania.

Din Roma se anunță, că Italia a încheiat cu Turcia o convenție, privitoare la Albania. In sensul convenției Italia recunoaște Turciei drepturile asupra Albaniei, ear' Turcia dă voie Italiei a deschide școli și agenții în Albania. Ambele state s'au deobligat a-și apăra reciproc drepturile față de alte state.

Tariful vamal german și România.

După-cum anunță o depeșă din București, guvernul român a îndrumat pe ambasadorul său din Berlin să aducă la cunoștința guvernului berlinez și a cancelarului Billov, că la cazul dacă noul tarif vamal german va fi primit de corpurile legiuitoare, așa cum s'a publicat, România nu va renoi convențiunile comerciale, cari expiră peste doi ani.

ECONOMIE.

Însoțirile în Finlanda.

(Urmare și fine).

Spre a pute îndeplini această sarcină, societatea a deschis la Helsingfors un birou, care va pune în legătură deosebitele societăți, și se va servi de mijlocitor între ele și oameni de afaceri. Acest birou e totodată și un oficiu de statistică și de informațiuni pentru oferte și cereri etc., și trimite în provincii instructori, cari s'nt însărcinați să explice sistemul, se provoace și să înlesnească organizațiunea societăților locale, să le explice aplicarea metodelor cooperative, etc. Deja înainte ca acești funcționari să fi început lucrările lor, secretarul societății începuse a propaga ideea cooperațiunii, agricole prin discursuri și conferențe pe la concursurile regionale și la sărbătorile populare. Un agent foarte folositor pentru răspândirea acestei idei este „*Revista Lunară*”, pe care o publică o societate și care se adresează mai cu seamă țăranilor. Această publicațiune se ocupă mai întâiu de dezvoltarea mișcării cooperative, dar' chestiunile tehnice ale agriculturii s'nt și ele tratate într'însa. Numărul de probă a apărut în 100.000 exemplare, cari s'au împărțit gratuit printre populațiunea agricolă. Succesul neașteptat, ce l'a avut această revistă, se datorește prețului său moderat și conținutului său, care este potrivit pentru plugari. Dar' succesul revistei noastre este totodată o dovadă, că dinsa răspunde nevoilor agricultorilor. Cu toate-că nu a trecut decât 6 luni dela apariția primului număr, abonenții revistei s'nt deja în număr de 28.000.

Societatea a mai publicat, sau va publica în curând alte reviste tratând chestiunile cooperative, reglemente modele, manuale, broșuri, etc. Printre acestea vom aminti manualele sindicale de creșterea vitelor, de lăptărie, de ma-

native, de societăți agricole comunale, precum și un manual al noiei legi cooperative, care s'a votat acum de dietă.

Aceste publicațiuni s'nt organele, prin cari societatea lucrează la scopul său. Afară de acestea mai s'nt cursurile organizate în capitală și la care asistau personalul societăților agricole, profesori și învățători de agricultură. Printre cei 600 de ascultători erau nu numai cultivătorii mari și mici, profesori de agricultură, dar' și oameni de știință agregai ai universității, învățători dela școli sătești, preoți și un mare număr de studenți. Materiile tratate la aceste conferențe, erau: agricultura mică și cooperațiunile; organizațiunea cumpărărilor în comun a materiilor prime; organizațiunea sindicatelor pentru creșterea vitelor; societățile țărești și chemarea lor; organizarea națională a lăptărilor cooperative.

Vom aminti un fapt care e unic poate pentru mișcarea cooperativă a Finlandei, și care caracterizează manifestările patriotice, mai vii sub greutatea evenimentelor politice de azi ca nici-odată: doi din cei mai eminenți poeți ai Finlandei contribuind prin două poeme la ridicarea entuziasmului: aceste poeme s'nt „*mână în mână*” și „*cântecul cooperativului*”.

Spre a favoriza organizațiunea unei casse centrale a asociațiunilor rurale, societatea a constituit un comitet, care să lucreze planul acestei instituțiuni și să facă o rugare la dietă spre a cere o subvențiune dela stat pentru viitoarea cassă centrală. Dieta a adoptat această petițiune, și e de sperat că societatea va putea începe în curând organizațiunea acestei instituțiuni atât de importantă pentru mișcarea cooperațiunilor.

E de întrebat cu drept cuvânt, cum va fi posibil acestei societăți să realizeze din punctul de vedere financiar toate aceste întreprinderi.

Două lucruri au procurat ca prin farmec sumele necesare: combinațiunea adecă a șefilor în ideea cooperațiunii, și devotamentul generos al publicului pentru popor. Multe persoane, la care s'au adresat inițiatorii acestei idei, au contribuit câte 500, 1000, 2000 lei, ear' contribuțiile mai mici fură foarte numeroase. Dar' capitalul subscris din bunăvoință nu putea să ajungă pentru realizarea vastului program, pe care îl avea în vedere societatea. Dinsa se adresă guvernului pentru a căpăta o subvențiune arătând importanța cooperațiunii pentru populațiunile agricole, și necesitatea de-a sprigini această mișcare, care nu ar pute face progrese fără o propagație puternică, fiindcă poporul nu cunoștea încă avantajele economice ale cooperațiunii, nici ideea însăși. Guvernul simțind importanța proiectului, acordă subvențiunea cerută de 20.000 lei pe an în timp de 5 ani. Această subvențiune a permis noiei societăți de propagandă să lucreze cu activitate și energie.

Se pune o întrebare: o astfel de mișcare organizată de clasele superioare, poate ea prinde rădăcini? Resultatul obținut de societatea de organizare din Irlanda (The Irish Agricultural Organisation Society) e o dovadă că se poate. După ultima dare de seamă a societății irlandeze, se vede că mișcarea cooperativă rurală a luat-o desvoltare puternică în urma propagandei făcute. In Finlanda, primirea acestei idei în populațiunea agricolă, inspiră cele mai bune speranțe. Nu putem încă arăta cifre, căci nu a trecut de când s'a înființat societatea decât nouă luni, întrebuițată în mare parte pentru organizarea sa interioră, lucrând totdeodată cu activitate la desvoltarea sa.

Finlanda nu posedă încă o lege pentru cooperațiuni, societatea și-a concentrat toată activitatea sa asupra organizării asociațiunilor locale micilor cultivatori spre a forma o școală pentru viitorii cooperatori. Mulțumită propagandei făcute, ideea merge înainte, se profită de ori-ce ocazie, sărbătoare câmpenească, concursuri religioase, spre a se face conferențe despre cooperațiuni, pe cari atât presa cât și publicul le încurajează. Agricultorii se asociază din ce în ce mai mult între dinșii pentru cumpărări și vânzări în comun, s'nt deja în multe societăți comunale, cari au mai puțin decât 50 membri dar' cari au avut pentru 20.000 până 30.000 lei prime pentru trebuințele lor. In multe multe de manifestări cooperative locale: pentru creșterea vitelor, de lăptărie, de ma-

șinilor agricole, a taurilor, armăsarilor, pentru vânzarea pădurilor.

Cele nouă luni de activitate ale societății au dat naștere la aproape o sută cincizeci de asemenea asociațiuni; în fiecare zi crește numărul abonenților la revista societății, și cu dinșii sporesc partisanii ideii cooperațiunilor.

In sfârșit, publicul salută în legea cooperativă votată de dietă, o lege din cele mai importante; și în scurt timp, mișcarea cooperativă rurală în Finlanda, va regenera puterile productive ale națiunii.

Agf.

Bibliografie.

In Panteon. Cartea dlui *Silvestru Moldovan* cu titlul: *In Panteon. Mormintele marilor nostri bărbați dela 1848/9*, cu două adnece, apărută nu de mult — s'a epuizat. Fiindcă însă și acum vin comande la librăria noastră, facem cunoscut aceluia, cari voesc să aibă această carte, că în curând se va scoate în o nouă ediție, prelucrată și împodobită cu noue ilustrații referitoare la marii nostri din epocali ani.

Mama sfântului Augustin, de Emil Bougaud episcop de Lavail (Franca), traducere de *Salba*. Cartea aceasta este tipărită în editura și cu cheltuiala dlui Dr. *Elie Dăianu*.

Salba — după cum spune dl Dr. Dăianu — este pseudonimul ce și l'au ales la anul 1892 elevii români ai seminarului catolic din Budapesta, cari au făcut traducerea. — Dl Dr. Dăianu a luat asupra-și editarea. Jumătate din venitul curat ce va resulta, l'a menit pentru un scop național-bisericesc. — Prețul 2 coroane. De vânzare la autorul în Blaj.

Elemente de morala creștină, este titlul unei cărți, lucrată după programa în vigoare pentru unu școalelor secundare, de *Moise N. Pacu*, profesor la liceul din Galați și avocat. De vânzare la tipografia „*Buciumul-român*”. Prețul 2 lei.

Sosiți în Sibiu.

La 11 Octombrie n. 1901.

Hotel *„Impăratul Romanilor”*: Meltz, priv. din Cluj; Sperling, câpit. din Făgăraș; Krauss și soția, lt. din Comori; Dr. Goldfinger, neg. de lemne din Sebeș; Popp, vol. din Brașov; Reiner adv. Fisch, Eber, Böhm, Friedmann, Kovacs, Roth, com. din Pesta; Frankenstein din Lipsca, Lieber din Beicherecul-mare; Königsfeld, Breth, Lorbeer, Bukovsky, Fränk, Pressburger, Kramer, com. din Viena.

Hotel *„Meltzer”*: Dr. Szenkovic, adv. din Turda; Vital din Pesta; Arz și fam., inv. din Schwescher, Bratu, com. din Cujir; Chendi, din Petnik, Druhora și soția din Boija, preoți

Pentru redacție și editură responsabil: *Elie Alimănescu-Bănoilă*. Proprietar: Pentru *„Tipografia”*, societate pe acțiuni: *Iosif Marshall*.

Pentru o domnișoară

se află un loc într-o prăvălie. Ore de serviciu dela 8—12 a. m. și 2—6 p. m. Cunoașterea elementelor din comptabilitate necesară. Pe lângă limba română se cere și cunoștința limbei germane și eventual și maghiare. Oferte la admin. acestei foi sub „*T. S.*”.

BIUROUL ADVOCATILOR ASOCIAȚI.

C. Rădulescu,

fost procuror și judecător de tribunal și

Nicolae Andrei Popovici,

doctor în drept, fost magistrat,

se angajează a pleda înaintea tuturor instanțelor judecătorești din România, procese de ori-ce natură, executări de hotărâri și creanțe.

București,

[324] 3—48 Strada Smărdan, 53.

Apa amară

Francisc Iosif este unicul mijloc purgativ natural care se folosește cu plăcere.

[99] 18—28

